

Oton Župančič:

Naše pismo.

«K visoki molitvi je sklepala roke
zamaknjena pesem v rodú vnebovzetje
za praznik častitljivi strnjenih duš ...
Tačas pa strupárji zavdali so bratstvu,
in genij ljubezni je v meni zblaznèl,
in pesem-molitev prevrača se v kletev ...
O vi, vi z našim pismom,
vi z našo besedo možje —
kam, kam ste pahnili sebe in nas?

Narod vas bo preskušal
kakor vrče lončar:
Ne zvoniš mi, ne poješ,
nisi mi ognja prestál,
v peči, vrč, si počil —
proč med črepinje, črep!

Narod vas bo preskušal
vse po vrsti kot strune:
Na srd sem vas navil,
na trdi dur ubral —
kaj mi sviraš sladkó,
kaj se laskaš in ližeš?
Proč, gódálo prihuljeno!

Kaj je z našim pismom?
 Kaj je z našo besedo?
 Kje ste nam možje?

Narod vas bo izpljunil
 kot zavrélíco.
 O, skaženo vino!
 O, vi počeni vrči!
 Strune brez našega glasu!
 Zvite strune brez glasu!
 Prazni, počeni vrči!
 Vino-zavrelica!

Vse je biló pripravljeno
 za lepo slavje bratovsko —
 pa ste razbratili brate.

A sodba pojde,
 še enkrat pojde
 od možá do možá,
 od duše do duše
 pojde sodba neusmiljena.
 Na vsake prsi bo trkala,
 na vsake prsi, na vsako vest:
 Oglasi se izpod reber,
 s svojim oglasi se glasom.
 brez krinke mora biti glas!
 Kako bo vam?
 — Kam ste zapravili pismo?
 Kam potajili besedo? —
 tako bodo govorili Trijé,
 ki bodo kakor En Sam ...

A danes, danes ... Kako je nam?
 Kot njemu takrát:
 po hudih bojih,
 po trudnih vožnjah
 prišél je v snù na čudežni ladji
 Odiséj hrepeneči na ltako drago ...
 In v hiši domači,

na dedini stari
 sedel je v pepelu
 zasramovan . . .
 Ni smel govoriti,
 krotil si je siloma mišice ljute,
 gnev goltal v grlo,
 a z gnevom globoko zalito
 mu je v prsih lajalo srce . . .

Da, bratje, nam danes ni drugega:
 vsa srca zdaj,
 vsa zvesta srca pri nas,
 vsa prava srca pri nas —
 lajajte, lajajte, lajajte zdaj!
 Da jim izlajamo pismo,
 da jim izlajamo našo besedo,
 ho — tem našim možém!

Oj, da bi bilo vsaj nekaj pism — storo: 25/12 '17

Igo Gruden:

V poldnevu.

Gledam drevo, ki trepeče v poldnevu,
 biserne kaplje na njem se bleščijo;
 v zraku prozornem, v njih žarkem odsevu,
 lastovke bežne visoko letijo.

Gledam življenje, ki diha krog mene
 zdravo in živo — prekipjavajoče;
 še moje misli v poldan vriskajoče
 veter žvižgaje na svobodo žene.

